

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rei Christianae Apvd Iaponios Commentarivs

Trigault, Nicolas

Avgvstae Vindelicoꝝ, 1615

De Miacensibus domicilijs. Capvt XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68745](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68745)

De Miacensibus domicilijs.

CAPVT XVI.

Miacum totius Iaponiæ caput, quanquam non est hodie consueta Imperatoris sedes, duo habet nostrorum domicilia, in commodiorem Neophytorum vsu in diuersa vrbis statione constructa. Alterum Miacum superius, inferius alterum, siue Comiguiuo nuncupatur. In vtraque sede cum sedibus primariæ attributis, viginti admodum è nostris hoc triennio consedere, quorum pars ferè dimidiata è sacerdotibus constat, ceteri sunt ex adiutorum ordine, quos præter Alumni Catechistæ alijsque rei Christianæ administri familiam constituunt vt-cumque numerosam. Horum industria in excolendis Neophytis, vt nihil habuit cæteris domicilijs minus, ita nihil habuit singulare, præterquam quod per maioris Hebdomadæ dies sepulcrum Christi è vaticinio prophetæ gloriosum, asseruando augustissimo sacramento affabre nunc primum erectum est ex eo tempore, quo superioris Imperatoris incitatus in Rem Christianam tumultus, multa in hanc diem ad euitandas turbas necessariò subtulerat. Magnifica etiam pompa festum corporis Christi diem explicatis supplicantium ordinibus cohonestauit: id, vt erat etiam primum, incendit sua nouitate pietatem. Iaponum enim animi externo plerum-

plerumque apparatus permoueri soliti, sua propensione à nostris incitantur. Hæc de Neophytis, Ethnici quoque Diuinitus hoc ardore permoti, errores suos toto hoc triennio centum & septuaginta supra mille abdicarunt.

1609. Nihil æque permouit primo quidem anno Ethnicorum ad fidem concurrentiū multitudinem, quàm insignis contumelia in sacrificulos inimicissimè Christianæ sectæ professores, ab ipso Imperatore, qui aliam sectam proficitur, inflicta. Narratio digna est annalibus, vnde enim falsitati decrescit auctoritas, inde veritas accipit incrementum. Inter varias errorum sectas, quæ tota Iaponia teterrimam inducunt cæcitatem, duæ sunt celeberrimæ, alia veneratur Amidam, quæ sectatores suos Tondoxus appellat, altera Xacam Diuinis honoribus colit, suosque professores Foquexus appellari contendit; vtriusque sectæ profani cænobitæ, non ita Miaco procul, olim intra montes tria cænobiorum millia, numerasse memorantur, inter vtramque sectam mira contentio, vt fere solet, intercedit. è xacæ veneratoribus superciliosus orator, è loco superiore non solum suum xacam prædicabat, sed Amidam conuictijs, eiusque sectatores diris impetebat nec in Christianos mitior multa detonabat, aiebat se confutatis breui Amidæ asseclis, Christianam legem

O 5 Miaco

Miaco exterminaturum. Audierunt in Amidam
 suum iniurias illius veneratores, ac tulerunt
 impotenter, impetraruntque, uti è sua secta No-
 bilissimus orator è loco item superiore verbo-
 rum tela telis opponeret. Xacæ orator miratus
 fuit, in Amida secta reperiri, qui secum congre-
 di auderet, itaque proxima concione antagoni-
 stam in arenam prouocat certamine singulari:
 & tamen è sua ipsius secta familiares eum ab
 incepto deterrebant, prudentia fortasse infor-
 tunium præfagiente, induci tamen omnino non
 potuit, ut duellum intermitteret. disputationi
 dies condicta famam eo vsque vulgavit, ut ad
 Imperatoris ipsius Cubo, aures perueniret. ergo
 renunciari iubet, velle se id certamen præsentem
 se decertari & disputationis locum urbem Yen-
 do, hæredis filij regiam designauit. hic capit
 Xacens primū titubare: constabat enim Ami-
 dam ab Imperatore coli non Xacam. itaque
 iam iniqua videbatur ex Imperatoris fauore fu-
 tura congressio: nam etiam Xaceus orator eo-
 rum quæ alibi in Imperatoris ipsius filium pro
 concione declamasset conscientia territus, ni-
 hil dubitabat Imperatorem sibi esse infensio-
 rem, dixerat enim aut potius finxerat frequen-
 ti concione, Imperatoris ipsius filium, urbis
 Oaū Governatorem, nuper defunctum æter-
 nis apud inferos pænis, quod Amidam Xaca
 pertu-

pratulisset, cruciari, & ideo tota Iaponia vagum equitare, nulla concessa quiete, & ut inflicta pœna constaret, varijs in locis apparere. ea omnia ad Imperatorem delata, disputatorem non immerito terrebant: & tamen nullus tergiuersationi locus fuit, in eo maximè qui prouocarat. Ergo ubi condicta dies aduenerat, coram Imperatore, & quod inde sequitur coram innumera multitudine certaturi conuenere. Cuius disceptationis euentus cuiuslibet expectatione inferior fuit; nam rabula ille Xacæ cultor, plurimæ aliàs loquentiæ, eo loci ubi solus loquebatur, ita obmutuit, siue Maiestate Imperatoris obstupefactus, siue maledictorum conscientiam deterritus, nullum ut omnino verbum effutiret. Indignatus Cubo, non eum sola infamia, quam victus sibi sectæque suæ ferebat, contentus; sed in frequentissima nobilissimaque concione, eum sacrificuli vestibibus symbolicis exiit, vnâ cum socijs, qui eum fuerant comitati. quod dum fieret, & verbis contumeliosis, & pugnis onerati sunt: Deinde vincula illis alijsque vndecim socijs iniecta, nam ceteros ministrorum indulgentia, elabi permisit. Eos in hunc modum vinctos tota vrbe Yendo ad contumeliæ pompam iubet circumduci;

ncc

nec ea in vrbe finis ignominia, nam per cæteras etiam tota Iaponia celeberrimas, in quibus sectæ suæ declamator multa in Amidam ac Imperatoris filium oblatrarat, mutus rabula cum socijs circumtrahitur. Deinde ad claudendam in hoc gyro infamiam, Miacum reuehuntur omnes, & plaustris impositi non spectaculo solum sed etiam pæna mulctandi tota vrbe deuehuntur. Demum certo in loco Xacæ Oratori aures ac nares, socijs reliquis nares duntaxat truncantur. Hac ignominia notati huius sectæ cænobitæ, qui Miaci degebant, magno numero viginti & supra, cænobijs distributi, plerique dilapsi se suaque multi latebris credita eripuerunt furor: ea denique faciebant, quæ aduersarijs risum, suis etiam offensionem excitarunt, nec desuere qui dicerent, se nunc demum Christianæ crucis arcum assecutos, cuius beneficio in aduersis constituti, & constarent sibi, & præ hilaritate gestirent: sacrificulos vero suos huius ignaros mysterij quolibet casu abijci ac tristitia confici.

Non hæc ad solos Xacæ ministellos ignominia peruenit: forte eo ipso tempore aderat Canzuiedono Dynasta, aut potius Tyrannus Regni Fingo, Christiani iam sanguinis aliquoties profusor, is quoniam Xacæ sectam profitebatur, mirum quantum hoc euentu fuerit perturbatus, & vt aliquis iniuriæ finis esset, vtque Xacam cum Amida vtriusque inquam inter se sectatores

ctatores conciliaret, totis viribus contendit, & impetrauit tandem, sed ita iniquis legibus, vt hæc fortasse contumelia cæteras superarit, quod non ab alio inflicta, sed à seipsis ad mali remedium suscepta dici posse videretur. Nam Chi- rographo totius ordinis sui publico sanxerunt, commentitiam fuisse ordinis sui fundatorem illum suum qui ad Xacam sanctius colendum, Foquexus ordinem instituerat, cum diceret eos inferis pænis torqueri, qui Amidam coluissent, nec ipsum Xacam quicquam simile vnquam pronunciaffe. Qua denique professione inuitis expressa, controuersia sopita est, vt autem profanis simulacris multum auctoritatis decessit: sic legi Christianæ ex occasione cum his sectis comparatæ non parum accessit.

Fuit & hoc quod sequitur Neophytis permouendis idoneum. Vir Nobilissimus, filius Gubernatoris Miacensis de cuius olim, cum iuuenis esset pietate non raro huius Ecclesiæ annales multa prædicarunt: verum idem demortuo iam Parente, vnâ cum opibus honoribusque pietatem exiit: ita enim viuebat aliquot iam annos, vt tametsi fidem sæpe sollicitatus nunquam eiuravit, tamen Christianæ legi dedecori esset, vitijs omnibus, abiecto pudore fræna laxans: ad hunc vsq; annum quo sibi redditus, ac Deo postquam vexatio dedisset intellectum. delatus igitur ad Imperatorem ab famulo, quod Christianus

nus

nus esset perditæque viueret, eam accusationem ita tulit impotenter, vt famulum non satis sibi consulentem, iusserit obtruncari. cum autem facilè colligeret hoc sibi impune non abiturū, bonorum iacturæ quam præfagiebat metu deterritus (quæ enim amamus feruidè, ea ægre dimittimus) in amentiam incidit, & è patria profugus vagari cepit, amentia suæ vestigia quaquaersus, non sine vitæ sæpe discrimine relinquens. in hoc rerum statu, vt ferè fit, à suis omnibus desertus, tametsi prius comitatu progrediretur numerofo ac splendido. Harum rerum fama Imperator, qui nihil dum mouerat, statuit à regni portione, quam regendam à parente acceperat, ineptum abdicare, & omni dignitate fortunisque in scelerum pœnam priuare. Interim nostri vagum in domum suam receperunt, sanisque consilijs & adhibita cura mentem illi bis restituerunt. nam excussa amentia sibi redditus inspexit sese, & repetitâ, à multorum annorum memoria, vitæ solutioris laxitate, magno pœnitentis animi sensu peccata expiauit, & ijs exutus, quorum pondere in vitiis profundum pene deuenerat, nunc liberior, ad melioris spem hæreditatis aspirat.

Ex hoc domicilio variæ sunt excursiones, institutæ. primæ fuit in regna Mino & Oari, cui excursioni causam dedit Cubo Imperatoris aduentus, qui eo filium, illius regni hæreditatem
aditu-

aditum adduxerat nam noster sacerdos, & ad eum visitandum præter spem admissus fuit, cum eo tempore vix alios Imperator admitteret. visitatus etiam est summus eorundem regnorum Gubernator, qui habetur pro filij Imperatoris moderatore, ac velut Parente, qui excipiens nostrum inusitata beneuolentia, aiebat se multa de sanctissima lege nostra audijisse, eiusque sibi capita opinione meliora, placuisse, liberam igitur se illis regnis euulgandi facere facultatem, offerreque aream aliam, si fortasse illa vbi nunc ædes sita est, minus probaretur. His officijs expletis Neophyros indigenas, quorum maximè causa venerat, suscepit excolendos, nam varijs locis sparsos intrinsecus ea perfecit, quæ ne sæpius commemorentur placuit prætermitti.

Alia excursio facta est in regnum Xango, postulante Nobilissima matrona, Maria parente illius regni, aliorumque Dynastæ quæ talis est vt è Nobilissimis pene totius Iaponiæ Matronis habeatur. ibi quoque consueta Missionum officia pari semper industria fructuque peracta, sed id singulare, quod illius filia & Nepos cum plerisque pedissequis in eandem fidem conspirarunt, itaque nunc simul viuunt, vt de pietatis laude dumtaxat vna videatur esse contentio. Excurrit alias etiam in regnū Micauà, postulante viro Nobili, qui ab amico Neophyto, permou-

permotus ad Christi gregem aspirabat, sed cum senectute præpeditus Miacum venire prohiberetur, institit, uti ad se imbuendum & sacris a- quis expiandum vnus aliquis mitteretur. Vnius conuersio saluti plurimis fuit: nam præter eum adulti duo supra quadraginta, boni senis aucto- ritatem sequuti, nouam ibi Ecclesiam inchoa- runt. ea etiam occasione Neophyti in Regno Tamba, & veteres illi in montibus constituti, exculti sunt, qui omnes annuis his subsidijs, accipiunt à Pastoribus annum fidei pietatisque com meatum.

1610. Ita serres Miaci anno huius triennij primo habuerunt. ad reliquum tempus, omis- sis toto triennio communibus, conuertamur. Ac inprimis æquè fortasse permoti sunt Neo- phyti atque Ethnici funebri duorum Nobilium Neophytorum pompa, apud nos instituta. stu- pebant ordinem, modestiam, grauitatem, ritum ac ministrorum: admirabantur tam appositam temporis orationem; Neophytorum concursum obstupescabant. hæc quid sibi vellent omnia propè continuo sciscitabantur. Denique visa auditaque cuncta cum suorum sacrificulorum sordibus ita comparabant, ut assererent nullo modo posse comparari. Nihil tamen adeò stu- puère Ethnici defunctorum vitâ propinqui, quam cum ad extremum viderunt, quæ in pau- peres

peres eroganda demortui iussissent, cū fide summa distribui, quod eorum ministellis est inusitatum. ex ijs quorum funus curauimus alter, cū nostram egestatem non nesciret, ad eam subleuandam supra trecentos aureos eleemosynæ nomine nobis legauit. Ex ijs qui Christum agnouerunt, vnus fuit, è Tencadono viri Nobilissimi familia puer honorarius, & ipse viri primarij atque copiosi filius, qui ab ipsa Horunga vrbe Regia huc venit, quinque dierum itinere, prætexens morbum, reuera autem vt Christianæ fidei mysterijs imbueretur: & quoniam ex eo erat genere, vt videretur rerum nostrarum audiendarum inutili cupiditate potius moueri, quàm certam ad fidem suscipiendā adferre voluntatem, dies aliquot ab audiendis, quæ volebat repellēbatur. Sed cū acrius instaret, asserens hac se vna causa permotum hoc iter suscepisse, admissus est denique cum famulis, ad audiendas Catechismi prælectiones; audita cū placuissent, Ipse ac famuli magna omnium voluntate Christo renati sunt in Baptismo.

In Regno Micaua degebat medicus quidam insignis Neophytus, & ex antiquioribus, hoc auctore nonnullos baptismum recepisse inaudit loci Dominus Ethnicus, & in recens baptizatos (sed maximè in auctorem facti) impotentius excandnit. Eos igitur vt ad defectionem perduceret, intellexit ab ipso, qui medicam

P

facti-

facitabat artem sibi inchoandum, cui sollicitando varios nuncios mittit, qui urbanè & propofitis æquiffimis legibus, eum ad deficiendum fuo nomine prouocarent: cùm omnia respueret, eò peruenit, vt rogaret fidem quidem animo, fi vellet, retineret, fed vnico verbulo præ fe ferret, veluti faceret imperata: Id fincerus Dei feruus, pro pari scelere exhorrefcens, In hæc fere verba refpondet: fe quod rogaretur nec poffe nec velle facere, idque ita vt in hac caufa vitam ponere nihil dubitaret, ne fe tanto in Deum & conditorem fuum crimine contaminaret. monuerant amici, fi ita refponderet, mortem fibi certam accerfere: fed nec ideo refponfum vlla ex parte mitigauit: quod Tyrannus audiens ab inferenda quidem morte fe continuit, fed profcriptionem bonorum & exilium tam concitate in eum ac vniuerfam familiam pronūciari iuffit, vt nihil ad conuafandam efferendamque fupellectilem, ipfaque medicæ artis inftrumenta, temporis concefferit. venit igitur Miacum fortis pro Chrifto Athleta cum vniuerfa familia, fatis fibi diues vifus, quod ex hoc fortunarum naufragio cum fidei thefauro enatasset: tamen afferebat, fe ditiozem omnino futurum, fi, quod optabat, ac fperabat, vitam in hac caufa poffuiffet.

1611. Anni millefimi feccentefimi vndecimi,

mi, res gestæ, peculiari huius domicilij commentario comprehensæ, annalium scriptori defuerunt, ex priuatorum tamen litteris collecta pauca inferentur. Ex aduentu igitur Imperatoris Cubo Miacum, factum est, ut è variis regnis quàm plurimi Neophyti primores huc conuenerint, ij commodum tempus nacti, peccata sua, quod aliqui iam diu non fecerant, expiabant: alij quod ex longo Ethnicorum commercio in obliuionem Rei Christianæ incidissent, Ecclesiæ se reddebant: alij Sacramentis & salutaribus Consilijs in officio confirmabantur, atque ita meliores atque fortiores ad suos remearunt. Nec pauci fuere, qui ab amicis persuasi, ad audiendas lege Christianæ prælectiones aduenire, & legem quam comprobauerant, suscepere. Ethnici Dynastæ complures ædem sacram & priuatam inuisere, & ex ijs quæ vel viderant vel audierant, tantam rerum nostrarum opinionem conceperunt, ut redierint ad suos, in legem nostram propensi, pollicerenturque se eam fauore suo prosequuturos, quin etiam nonnulli nos, in suas terras inuitabant. Ex ijs fuit Miacensis Emporij Gubernator, vir vel officij nomine, vel Imperatoris gratia summus, qui infra Octauam Paschæ in ædem nostram veniens primùm pro tempore inuenit ornatissimam, & quod ad nos alias nunquam diuertisset, non solum mirificè

recreatus est, sed etiam declarauit se iam res nostras habere meliore loco quam prius: aiebat enim nunquam se arbitratum res Nostras ita spectatu dignas, neque ita ad pietatem esse compositas; se in posterum eas pluris æstimaturum. Gauisi sunt Nostri eius aduentu: nam hæc vrbs vniuersa, totius Iaponiæ caput, ab eo pender, & inde nobis multum securitatis, libertatis & auctoritatis accedit.

1609. Altera in hoc emporio nostrorum sedes ab vrbs regione, in qua sita est, Comiguo appellatur, in ea præter consueta domicilijs omnibus Christianæ religionis exercitia, quæ sacerdos vnus cum Socio procurat, non defuere constantis animi in retinenda fide Neophytorum exempla. ex ijs vnus matris continuas præces & cæterorum propinquorum consilia ita reiecit, vt propriam etiam domum, è vico demigrare coactus, reliquerit, ne fidem proderet: sed victor demum suis conciliatus, ad antiqua redijt familiaræ commoda, & sartam rectam fidem, inter tot aduersa conseruat. Alius etiam à Parentibus domo eiectus, moderatè tulit orbitatem, nonnullorum etiam salus in extremo vitæ tempore securitatem, vti speratur, inuenit. infans expositus medio in vico expirabat: ex Alumnis nostris vnus eum expresso linteo, quod mactecerat clam omnibus, qui spectabant Ethnicis,

ne impedirentur baptizauit, & inopinantem animulam caelo inuexit. Ethnica mulier per uniuersam vitam, simulacra ita coluerat obstinate, ut filiorum suorum, qui domi nostrae seruebant, & auctoritatem Mariti nunquam admiserit: ea cum ex aegritudine in extremum vitae discrimen adducta esset, ab alio filio suo Neophyto, qui permoneri se ad inuisendam parentem aegritudinis inscius senserat, forte extremis diebus adueniens effecit, ut parens pertinaciam detestata, vitam in morte reperiret.

1610. Tantum his temporibus Neophytorum excreuit multitudo, ut cum iam intra aedis angustias se non caperet, laxanda omnino videretur. Id Neophyti suo sumptu fecere, satis ex nostro infortunio certi, nobis ad eam vires non supertere, quod quidem infortunium sentire omnes, ac si esset proprium, sed longe magis eos pupugit tristis rumor, qui de nostris spargebatur, fore ut moriendum vel rota Iaponia exulandum nostris esset, eo igitur tempore frequetes in aedem fiebant concursus, etiam eorum, qui aliam erant in ea petenda infrequentiores, quare amorem in nos suum ac mœrorem demonstrabant, multis eo tempore Martyrii spes affulsisse videbatur. ergo serio se ad mortem cum nostris unam optendam comparabant: Verum cum is rumor seipsum dissipasset, de renui-

rate nostra subleuanda cogitarunt, idque fecerunt de sua pro virili refecantes.

De Nostrorum Sede in Vrbe

Fuximi.

CAPVT XVII.

IN hac Sede Sacerdos vnus cum Socio & Alumno Catechista hoc triennio toto confedit, ab his res Christiana solito more procurata. Neophytos excoluit, Ethnicosq; ad Christi gregem pellexit. è quibus toto hoc triennio quadringenti ac viginti superioribus Neophytis accesserunt. nec fuit satis huic nostrorum paucitati vrbanam rem curare, etiam alio excurrit industria. nam ex hac Sede in Regiam Imperatoris vrbem, Surunga dicitur, ad interuisendos excolendasq; Neophytos sacerdos noster excurrit, idque solito semper fructu animorumq; prauentu: nec ille solum eam rem egit, sed Alumnus quoq; Catechistae vicem egregie suppluit, & prima quidem excursionione supra numeratos octoginta adulti, posteriore vero plures quadraginta in fidei obsequium transierunt. Nec nihil egit etiam sacerdos alius è nostris, eo negotiorum causa missus, qui quantum temporis negotijs subtrahere poterat, otio tantum impendebat Christiano: in Regnum quoq; Michaua duo diuersis temporibus, sacerdotes excurrere, eodẽ semper fructu ex laboribus comparato.

Sed